

1996. NOVEMBER
IV.ÉVFOLYAM,
4. SZÁM

Ü VASSZÉCSENYI Üzenet ÖNKORMÁNYZATI LAP

"A családok helyzete Vasszécsenyben"

1996. április 25-én „A család falun” címmel konferenciát rendezett a Vas megyei Önkormányzat. Az alábbiakban részleteket közlünk Dr. Lakner László, a megyei önkormányzat titkárságvezetője által, a vasszécsenyi Új-Ebergényi Kastélyszállóban előadottakból. Az előadás alapját az a szociális felmérés képezte, amelyet a POTE Egészségügyi Főiskolai Kar Szombathelyi Tagozatának szociális munkás hallgatói az oktatók irányításával végeztek a vasszécsenyi családoknál.

A vasszécsenyi háztartások kétharmadát sikerült felmérni, amely egyben 773 fő lakost is jelentett. A családok 20 %-a bizalmatlan volt a kárdezőbiztos szociális munkás hallgatókkal szemben, tehát nem volt hajlandó megnyilatkozni. A háztartások mintegy 13 %-a esetében a kárdezőbiztosok több kísérlet ellenére sem tudtak bejutni a lakásba.

A gyermeknépesség eltartottsági rátája országos viszonylatban 1994-ben 30 volt, Vasszécsenyben 25. Az időskorúak eltartottsági rátájának hazai és vasszécsenyi értékei már közelebb vannak egymáshoz, 31 ill. 29. A két érték összege, vagyis az eltartottsági ráta országosan lényegesen magasabb, 61, amíg a vizsgált településen csak 54. Az előregedési index 1994-ben 100 fölé került, vasszécsenyben 1996-ban már a 110-et is meghaladta. Tehát a gyermekkorúak alacsony száma miatt a jövőt illetően a lakosság további előregedésével kell számolni.

A községben a férfi és nő arány 48 ill. 52 %, amely megfelel az országos arányoknak is. Tehát a nemek arányát tekintve Vasszécseny nem tér el a magyar települések többségétől. Meglepő edényt produkált a felmérés az iskolai végzettséget illetően. A 15 éves és idősebb népesség körében az általános iskolát végzettek aránya az országos 80 %-al szemben itt 90 %. Ezt az arányt Vas megyében a városok közül is csak Szombathely tudja produkálni. A 18 éves és idősebb népesség körében a középiskolai végzettségük aránya a településen 33 % volt, ezzel szemben az országos arány 30 %. A 25 éves és idősebb népességben belül a diplomások aránya Vasszécsenyben az országos 10 % alatt marad, 9,4 %, amely viszont megfelel a szombathelyi arányszámnak, de felülmúlja a vas megyei 9,0 %-ot. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy itt szívesen telepednek le a diplomások, még ha munkalehetőséget a községben nem is kapnak, hanem többségük a kb. 12 km-re lévő Szombathelyen tud csak munkát vállalni. A felmért aktív keresők összetétele eltér az országos és a megyei viszonyoktól is, mert az aktív keresők 27 százaléka szellemi és 73 százaléka fizikai foglalkozású. Utóbbi országosan 62, Vas megyében 67 %. Az országos helyzethez képest meglepően magas vas megyei átlagot, Vasszécseny még felül is múlja. A falusi településeken hazai viszonylatban általában elég magas az aktív keresők körében a fizikai foglalkozásúak aránya.

A foglalkoztatottak 60 %-a Szombathelyen, 28 %-a helyben dolgozik. A többiek más településen ill. külföldön vállalnak munkát. Szombathely dominanciája nem meglepő, sőt

ma már a megyeszékhely környékén lévő települések egyik legfontosabb jellemzője, hogy az aktív keresők többsége csak a szabadidejét tölti lakóhelyén.

A háztartások gépkocsival való ellátottsága 51 %. A nyugat-dunántúli régióban 100 háztartásra átlagosan 44, országosan 35 személygépkocsi jut. Vasszécsenyben a gépkocsik kétharmada a kelet-európai piac terméke. A gépkocsi park eléggé előregedett, az átlag életkor Vasszécsenyben 9,4 év. Viszont ennél is rosszabb az országos átlag: 10 év, Vas megyében pedig 11 év.

A felmérés során vizsgáltuk a háztartások komfortosságát. Szinte természetes, hogy Vasszécsenyben a háztartások 100 %-ában van villany. A folyóvízes ellátás viszont nem teljes, csak 97 százalékos. A háztartások 90 százalékában van fürdőszoba, 86 %-ában vízőblítéses WC. Országosan a vízőblítéses WC-vel és fürdőszobával való ellátottság 81, a Nyugat-Dunántúlon 84 %-os. A szennyvízcsatorna kiépítése most folyik a településen, így a csatornaellátottságban hamarosan meg fogják közelíteni a 100 %-ot. Az egyedi fűtés falun a legkorszerűbb fűtési mód és ilyen megközelítésben Vasszécsenyben a háztartások 87 %-ában van korszerű fűtés. Országosan ez az arány 72 %, Vas megyében 70%. A vezetékes gázzal való ellátottság országos viszonylatban 51, nyugat-dunántúli régióban 44 %-os. Az előző kedvező ellátottsági mutatókkal szemben kedvezőtlen a község telefonellátottsága, 100 háztartásra 13 telefon jut (a felmérés óta ez a helyzet már javult). Ugyancsak 100 háztartásra országosan 26, nyugat-magyarországi régióban 25 telefon jut. (folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Vizsgáltuk a háztartások eszköz-ellátottságát is. 100 háztartásra a községben 135 televízió jut. Az országos átlag 111, a régióban 119. Vasszécsenyben a 135 televízióból 85 színes, országosan 73, a régióban 78. Az automata mosógépeket illetően a vizsgált község arányszámai az országos átlag alatt vannak. A hűtőszekrény ellátottság 98 százalékos, mely megfelel az országos átlagnak, viszont alatta marad a régió 100 %-os arányszámának. A hűtőládával való ellátottság 80%, az országos 57, a régió 71 százalékos ellátottságával szemben. Meglepően magas viszont a mikrohullámú sütők száma, 100 háztartásra 43 jut. Az utóbbi országosan 30, Nyugat-Dunántúlon 28. Személyi számítógép a községben 100 háztartás közül 11-ben van. Országosan 6, Nyugat-Dunántúlon ez a szám 8. Vasszécsenyben az országossal megegyezően 100 háztartásra jut egy-egy mosogatógép. A községben a videomagnóval való ellátottság nagyon jó, 42 %, az országos átlag 30, a régióé 28. A magnetofonnal való ellátottság 69 %-os. A községben 100 háztartásra 41 lemezjátszó jut, a régióban 24, országosan 20.

A háztartások felszereltsége azt igazolja, hogy Vasszécsenyben az országos átlagnál, de a régió átlagánál is jobban élnek az emberek.

A megkérdezett családoknál rákérdeztünk az egészségi állapotra is. A település lakosságának 21,2 %-ának van idült betegsége, 5,5 %-uk súlyos beteg, 5,9 % fogyatékos és 13 % rokkant. Természetesen az előbbi arányszámok úgy értendők, hogy nem egy esetben az illető több csoportban is szerepel, tehát az arányszámok részben fedésben vannak. Ilyen megközelítésből az arányszámok alapján arra a megközelítésre lehet jutni, hogy Vasszécsenyben a lakosság mintegy egyharmada szenved idült betegségben, amely megyezik az országos viszonyokkal.

A felmérés során a településen található intézményekkel való megelegettséget is vizsgáltuk. Az intézményekről alkotott véleményeket 1 és 5 pont között kellett a válaszadónak minősíteni. A háziorvosi szolgálat kapta a legmagasabb pontátlagot, s ezt követi a védőnői szolgálat. Előbbi 4,85, utóbbi 4,58 átlagot kapott. Ez valójában a háziorvosi szolgálat és a védőnő munkájával való általános elégedettséget jelenti. Az óvoda

pontátlaga is elfogadható, 4,2, de az általános iskola 3,9-es minősítése már komoly kritikát jelent. A segélyezés 2,3-as pontátlaga nagyon alacsony, de ez nem feltétlen jelenti az ellátás kritikáját, hanem tükrözi azt az általános elégedetlenséget, amely mindenütt jellemzi a szociális segélyezést. Sajnos mindenki megelegetésére segélyezni lehetetlen, ez még Vasszécsenyben sem sikerült.

Az intézmények munkájának minősítésével kapcsolatban vizsgáltuk azt is, hogy a lakosság tájékozottsága milyen az egyes intézményekkel kapcsolatban. A lakosság 95 százaléka rendelkezett információkkal a háziorvosi szolgálat munkájáról, amely azt jelenti, hogy a lakosság többsége kapcsolatba került valamilyen formában a háziorvosi szolgálattal. A védőnői szolgálatról nem volt információja a lakók 41,5 százalékának, amely érthető is azok esetében, akiknek nincs gyermekük, amely családban nincs várandós anya. Ugyanilyen módon nincs információja az iskoláról a megkérdezettek 51,9 százalékának. A magas arányt magyarázza az a tény, hogy a községben viszonylag alacsony az iskoláskorúak aránya. Meglepően alacsony az ismertsége a házigondozásnak és a szociális étkeztetésnek. Ezzel kapcsolatban főleg az idősek körében nagyobb propagandára van szükség az önkormányzat részéről.

A felnőttektől a felmérés során azt is megkérdeztük, hogy a gyermeke szempontjából mit tart legfontosabbnak. A jó szakma megszerzése az anyagi jólét, az anyagilag jól megalapozott házasság és a diploma megszerzése közül több választ is adhattak a kérdezettek. A vasszécsenyiek 90 %-a tartja fontosnak a jó szakmát, s ugyanilyen százalékban a jó anyagi körülményeket. Nagy százalékuk tartja fontosnak, hogy a gyermek anyagi szempontból jól házasodjon. Ehhez képest kisebb arány mintegy 40 % tartja fontosnak a diplomát.

Felmérésünk szerint Vasszécseny a magyar községek átlagánál lényegesen jobb „módban” lévő település, amelyet viszont a lakosság határtalan szorgalmával ért el. A vizsgált település a községek átlagánál jobb mutatóit részben annak köszönheti, hogy fekvése szerencsés, a megyeszékhelytől való távolság mindössze 12 km. A demográfiai mutatók alakulása a jövőt illetően problémás, kevés

gyermekkorú, tehát várható a község előregedése. Ezt a kedvezőtlen tendenciát az önkormányzat megfelelő településpolitikával némileg befolyásolhatja.

KARITÁSZ HÍREK

A ruhagyűjtési akció nagyon jól sikerült, az Egyházmegyei Karitászt október 16-án szállította el a gyűjtött holmit: 35 zsák vegyes ruhát, 2 zsák cipőt és kb. 25 télikabátot.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindenkinek, aki adománnyal segített a határon túl élő magyar családoknak.

A segítségünkre itthon is szükség van. Ezért újabb kérésrel fordulunk minden melegsívű embertársunkhoz:

„Segítse a falu a városi szegényeket!”

Küldjünk az őszi betakarításból zöldséget, burgonyát, hagymát, babot, diót, mákot stb. azoknak a szombathelyi családoknak, akik mindezt nehezen tudnák megvenni a piacon. Bármilyen csekély adományt szívesen fogadunk. A gyűjtés folyamatos, a szétosztást az Egyházmegyei Karitászt intézi. Előre is köszönjük az adományokat!

Örömmel tudatjuk, hogy a helyi Karitászt csoport létszáma teljes. Hatan vagyunk és ez elegendő az érdemi munka végzéséhez. Természetesen továbbra is nyitottak vagyunk a megnyívánuló segítőkészség iránt.

*Molnár Béláné
Vasszécseny,
Lipárt u. 57.*

Vas megye népművészete

A honfoglalás 1100. évfordulóján igényes, szép kiállítású könyvet vehet kezébe Vas megye közönsége és minden, a magyarság néprajzi kultúrája iránt érdeklődő.

A kötetet, amely a Népművészeti örökségünk sorozat részeként készült, Gráfik Imre a néprajz tudós ismerője, a Savaria Múzeum előző igazgatója készítette.

Szerzőtársával a tágabb értelemben vett Vas megye épített környezetét, településeinket, az építkezést, a lakáskultúrát, a butorzatot, a textiliákat, szőteseket, a vászonhímzést és csipkét, eleink öltözködését, a kézműves céhek népművészeti munkáit, a nyugati határvidék fazekasságát, a kelyhacsempék gazdag világát, a paraszti üvegművészetet, a népszokások és a vallási élet tárgyait, a faragóembereket, a parasztok munkáit mutatja be.

Örömmel forgathatjuk, magunkénak tarthatjuk a szülő és lakhelyünk kultúrájának dokumentumaként. Csupán azt sajnálhatjuk, hogy a népművészetet, ahogy azt a bevezetőben meg is írja Gráfik Imre, szűkebb értelemben, a tárgyak művészi megformálására értelmezték. Így kimaradt a szervesen idetartozó népmese, népballada, a népi mondókák, dalok, játékok, táncok gazdag kincseinek bemutatása. Talán sürgető volt a támogatók által megadott időhatár a kötet megjelenésére, vagy nem volt e területek megírására vállalkozó szakember.

Reméljük ez egy majdani másik kötettel pótolható lesz! Addig is köszönettel vesszük kézbe és forgatjuk ezt a szép könyvet, melyből remélhetőleg sok példány kerül a vasi családok karácsonyfája alá!

Pungor Zoltán tanár

Olvasói levél

Több hónapos szünet után sikerült újra kézbevennem a Vasszécsenyi Üzenet októberi számát. Ebben az évben mindössze 3 száma tájékoztatót bennünket akörülöttünk történő dolgokról. (1996. január, aug. okt.) Úgy gondolom, hogy téves az a tájékoztatás, miszerint egy hónapos kihagyással sikerült összehozni a helyi újságot.

Valóban mi is történt ezalatt a nem rövid idő alatt? - Vártam, hogy megtudjam az októberi Üzenetből. Az augusztusi számban mindössze 15 sor tájékoztatót az önkormányzati hírekről. Kicsivel több a februári elkészített, - ki nem hordatott - újságról, egyebek mellett egy nyílt levélről. Erről többet is lehetne - kellene - beszélni, hiszen csak egyoldalú, mégpedig a polgármester véleményét tükrözi az újság. Szerintem a helyi polgármesterek nincs joga önhatármúlag dönteni arról, hogy a soron

következő, kész - lásd februári - lapot kihordatja-e, vagy sem a falu lakóinak. Tudomásom szerint a képviselők erről nem tanácskoztak. Azt gondolom, hogy a nyílt levél a nyilvánosságnak szól, nem titkos. Ha tehát a község néhány lakója által írt nyílt levél kerül a "hivatal asztalára", akkor életbe lép az egyszemélyes cenzúra? Az október számban is csak a Polgármester Úr főleg egyéni gondolatait olvashattam. Hol maradnak a hírek? Nem történt ezalatt az idő alatt semmi, így nincs miről tájékoztassanak bennünket, a falu lakóit? Bizonyára nem vagyok egyedül, akit érdekelne minden testületi ülés napirendje, annak lefolyása, a képviselők tevékenysége, véleményük a dolgokról. Ha nem tudjuk, melyik képviselő hogyan vélekedik és gondolkodik, milyen alapon várjuk - várják a következő választásokat? Adjuk-e bizalmunkat névtelen, indokolatlan döntésekhez? Nem értem, mindehhez

milyen segítő együttműködésre van szükség? A helyi eredményeket is szeretjük olvasni, de talán nem a falu lakóinak a feladata annak megírása. De nem a polgármesteré, s talán nem is hatásköre. Bizonyára ennek a "mesterségnek" is van ismerője, csak meg kell keresni a megfelelő személyeket.

Tényleg luxusnak tűnik a mi településünkön a nyomdai úton előállított újság olvasása? Ígénésszerűen szükséges a lapkiadáshoz a technikai háttér. A számítógépes szerkesztés utáni fénymásolás nem mindig olvalható és megkockáztatom, talán nem is olcsóbb a nyomdai úton előállítottnál. Az októberi Üzenet is kissé elmosódott volt.

Ha azt akarjuk, hogy mindenki által jól olvasható legyen az újság, akkor talán áldozni kellene rá. Csak ez a luxus található a falu költségvetésében?

Pungor Judit

Semmi esetre sem szeretnék vitatkozni az olvasói véleménnyel, hiszen véleménye mindenkinek lehet, talán még nekem is! Néhány észrevételt azonban tennék az itt megfogalmazott gondolatokhoz:

- Az Üzenet nyomdai jellegének megszűnése körülményeit az augusztusi számban ismertettem. Megértem, vannak akik szeretnék, hogy a polgármesterek ne legyen semmihez sem joga, csak kötelessége és felelőssége! A "nyílt levelet" a mai napig nem láttam, nemhogy a "hivatal asztalára" került volna az aláírásokkal együtt.
- Véleményem szerint amelyik írásnak nincs aláírója és nincs címzettje az nem levél.
- Döntésemet a képviselő-testület következő ülésén ismertettem, az ellen kifogást senki sem emelt.
- Az Üzenet INGYENES helyi újság és nem pedig szenzációhajhász szennylap! Ha valaki a közlésre szánt véleményét aláírásával vállalja, annak itt helye van, feltéve ha az közérdekű és nem gázol mások becsületébe. Ennek megítélése annak kell legyen a joga, aki választópolgárok felé felelősséggel tartozik.
- A képviselők vélemény-nyilvánítását az Üzenet hasábjain eddig sem és ezután sem gátolja semmi.
- Egyetértek azzal, hogy az újság szerkesztéséhez MEGFELELŐ személyt kell keresni, eddig nem találtunk.
- A nyomdai újság igenis drága, azt pedig, hogy a falu költségvetésében mi számít luxusnak, azt a választástörvénybizottság az önkormányzati tisztségviselőkre.

VARGA DEZSŐ polgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Elfogytak a telkek a Vörösmarty Mihály utcában

Minden házhely elkelt a Vörösmarty utcában. Az Üzenet augusztusi számában közzétett hirdetésre mind az öt üres házhelyre akadt vevő. Ha beépül az ott kialakított 17 építési telek, a község legújabb és egyik legszebb utcája lehet. Az ingatlanpiacon kialakult rendkívül szerény mértékű kereslet miatt eléggé nyomott áron sikerült csak értékesíteni az utolsó telekcsoporthot, de a fejlesztésekhez szükséges saját erő biztosításának kényszere miatt ez elkerülhetlenné vált.

Temetőkerítés

Evek óta húzódozó probléma volt a község két temetőjének bekerítetlensége. Többszöri nekirugaszkodással sikerült az új oszlopokat elkészíteni és a dróthálót elhelyezni, Szécsenyben és Lipárton is. Több mint 400 méter kerítést épített meg így az önkormányzat brigádja. A Táncsics Mihály utca vonalában a kerítésen belül a még 1991-ben telepített, azóta majdnem kétnégy méterre nőtt tujákat ültették ki. A temetők kapujának fehéjítését a téli időszakban tervezzük elvégezni.

Szennyvízcsatornaépítés

Minden elképzelhető felülmúl a csatornaépítés befejezésének csúszása. A fővállalkozói szerződés szerint a csővezeték 1995. október 31-ig kellett volna megépíteni. Ez az Arany János utca, a Lipárt utca, Temető utca egy részének kivételével meg is történt (A munkák pénzügyi teljesítése megtörtént a fenti határidőre, hiszen nagyon sok pótmegrendelést teljesített a fővállalkozó, például 1995. októberben 13.000 m² aszfalt készítése.) A szomat helyi szennyvíztisztító telep 1996. áprilisától képes lett volna fogadni a község szennyvizét. Az utak végleges helyreállításának határideje 1996. augusztus 30-a volt. A kivitelező a három község csatornaépítésének legnehezebb szakaszát, ti. a táplánszentkereszti Gabonakutató Intézet mellett a 87. számú út alatt mintegy 5 méter mélységben történő csőfektetést utólagra hagyta. Ez a munka rendkívüli nehézségekkel járt, a magas talajvíz miatt. A víztelenítési munkát több próbálkozás után az ALTERRA vállalta és végezte el. Jelenleg a vasúti töltésen kiépített nyomóvezetéken keresik a hibát, mert a nyomáspróbát nem tudták elvégezni. A községben levő összes csővezeték átvizsgálták már, így az képes lenne a szennyvizet az átemelőkhöz továbbítani. A vasszécsenyi átemelőkhöz már csak a még raktáron lévő szivattyúkat kellene elhelyezni. Időközben a város áttervezette a tisztítóműre dolgozó átemelőket hidrológiai szempontból, így a táplánszentkereszti átemelőbe tervezett és két éve beszerzett szivattyúkról kiderült, hogy nem felelnek meg. A VASIVIZ Rt-vel történt egyeztetésen erre a problémára azonban sikerült megoldást találni, december 9-ére megfelelő teljesítményű berendezések rendelkezésre állnak. Ugyancsak megállapodás született arról is, hogy a vasszécseny-tanakajdi nyomóvezeték sikeres nyomáspróbája, valamint a vasszécsenyi átemelőkhöz a szivattyúk elhelyezése után, várhatóan december 16-án megidulhat a szennyvízelvezetés. Ezt azonban hátráltathatja az a tény, hogy a csővezetékrendszerre már Tanakajdon és Vasszécsenyben is többen rákötöttek és a rendszer fel van telve szennyvízzel. Ezek kitisztítása után lehet csak a szivattyúkat az átemelőkhöz elhelyezni.

A kivitelezési munkák határidejének csúszása miatt a beruházó önkormányzatok kötbérgényi jelentettek be a fővállalkozó-generálkivitelező felé. A határidő be nem tartását látva a beruházók fontolóra vették a fővállalkozói szerződés felbontását, azonban az állami céltámogatás folyósítására kötött szerződés felbontása és a közbeszerzési törvény előírásai miatt ez a váltás kb. fél évet vett volna igénybe, a települési önkormányzatoknak járó állami céltámogatás igénybevételének végső határideje viszont 1996. december 31-e, tehát erre már nem volt idő. Az önkormányzat minden eszközzel arra törekszik, hogy a beruházás mielőbb befejeződjön.

Elkészült az aszfaltozott gyalogjárda a Petőfi utcában

Megtörtént az ÚTALAP támogatásával épült mintegy 800 méter hosszú gyalogjárda műszaki átadása. A forgalomba helyezéshez a Közlekedési Felügyelet hozzájárult. A község talán legforgalmasabb szakaszán átadott új járda megépítését a közel 1.900 eFt-os állami támogatás tette lehetővé. Az önkormányzat a valamivel több mint 1 millió Ft saját erőt részben készpénzben, részben pedig természetben (járdaszegélykövek és kavics) biztosította. A főútvonal melletti árok kitisztítása már a következő évre marad, az Arany János utca közepéhez csatlakozó, eddig még kiépítetlen járdaszakasz elkészítésével együtt. Sajnos erre már nem került sor (pedig terveinkben szerepelt), a nagyon sok nem tervezett, időközben szükségessé vált munka miatt. Igazából most látszik, hogy a község összes járdáját ilyen minőségűre kellene megépíteni. Több lakó türelmetlenkedett a kivitelezés vonatottsága miatt, panaszukat azonban (szintkülönbségek, lekerekítések stb.) sikerült orvosolni még a tél beállta előtt.

Az önkormányzat novemberi ülésén foglalkozott a helyi adórendeletek felülvizsgálatával, ill. az iparüzési adó 1997. január 1-ével történő bevezetésével. Az átdolgozott helyi adórendeletet, várhatóan egységes szerkezetben a következő ülésen fogadja el a képviselőtestület.

VASSZÉCSENYI ÜZENET

ÖNKORMÁNYZATI LAP

Felelős kiadó :

Varga Dezső polgármester